

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas pārskats par darbu 2007.gadā

Ievads

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas pārskats par 2007.gadu sniedz ieskatu par aktivitātēm un procesiem, kurus organizējuši vai kuros piedalījušies nacionālās komisijas pārstāvji, UNESCO LNK Sekretariāta darbinieki un UNESCO LNK programmu padomju eksperti atbilstoši UNESCO LNK prioritātēm un darba plānam 2007.gadā.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas galvenās darbības prioritātes 2007.gadā bija:

- UNESCO LNK organizatoriskās struktūras, normatīvo un stratēģisko dokumentu pilnveidošana.
- UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbības popularizēšana Latvijā un pasaulē.
- Pasaules izglītības foruma (Dakāra, 2000) rīcības plāna “Izglītība visiem” īstenošana Latvijā un Baltijas jūras reģionā mūžizglītības sistēmas attīstības perspektīvā.
- Atbalsts ANO dekādes “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” mērķu īstenošanai Latvijā
- Jaunatnes izglītība un pētnieciskā darbība pasaules un nacionālā kultūras un dabas mantojuma aizsardzībai.
- Saiknes “Zinātne – sabiedrība – vara” veicināšana, uzsākot jaunu programmu Sociālajās un humanitārajās zinātnēs “Zinātnes komunikācija”.
- Starptautiskā Biomedicīnas un biotehnoloģijas centra starptautiskās atpazīstamības veicināšana genoma pētniecībā.
- Rīgas vēsturiskā centra un Strūves meridiāna loka kā UNESCO pasaules mantojuma vietu saglabāšana un attīstība.
- Latvijas līdzdalība UNESCO Mutvārdu un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas programmā.
- UNESCO normatīvo dokumentu kultūras jomā aktualizēšana Latvijā.
- UNESCO atbalsts Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta īstenošanai.
- Atbalsts Pasaules informācijas sabiedrības samita rīcības plāna īstenošanai Latvijā.
- Pieteikuma projekta “Baltijas ceļš” sagatavošana UNESCO programmā “Pasaules atmiņa” sadarbībā ar UNESCO Igaunijas un Lietuvas nacionālajām komisijām.

UNESCO LNK darbības vispārējs raksturojums

UNESCO organizatoriskā struktūra Latvijā

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija - darbu turpināja UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas sastāvs, kurā darbojās 17 valsts un nevalstisko organizāciju deleģēti pārstāvji. UNESCO LNK prezidentes pienākumus pildīja kultūras ministre Helēna Demakova, bet UNESCO LNK viceprezidentes pienākumus izglītības un zinātnes ministre akadēmiķe Baiba Rivža.

2007.gadā notikušas divas UNESCO LNK Asamblejas – 16.februārī un 27.septembrī. Asamblejās tika apstiprināti šādi lēmumi „*Par izmaiņām UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas sastāvā*”; „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas 2006.gada darbības pārskatu*”; „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darba plānu 2007.gadam*”; „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Izglītības programmas padomes sastāvu*”; „*Par dalību UNESCO starpvaldību institūciju vēlēšanās*”, „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Satversmes grozījumiem*”, „*Par Latvijas Republikas delegācijas sastāvu UNESCO Ģenerālās konferences 34.sesijai*”, „*Par Latvijas Republikas delegācijas piedalīšanos UNESCO Ģenerālās konferences 34.sesijā*”, „*Par Nolikuma par UNESCO LNK patronāžas piešķiršanas kārtību apstiprināšanu*”, „*Par UNESCO LNK patronāžas piešķiršanu projektam „Pasaules tautu saules dziesmas”*”, „*Par UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas Pagaidu saraksta precizēšanu*”.

Latvijas pastāvīgā pārstāvniecība UNESCO - Līdz 2007.gada vidum LR Pastāvīgo pārstāvniecību UNESCO Parīzē vadīja Latvijas Republikas vēstnieks UNESCO un Francijas Republikā Rolands Lappuķe. Pastāvīgās pārstāvniecības vadītāja vietnieka statusā darbojās Latvijas Republikas vēstniecības Francijā 1.sekretāre Diāna Putniņa. No 2007.gada 3.septembra Pastāvīgo pārstāvniecību UNESCO vada LR vēstnieks Francijas Republikā un UNESCO Jānis Kārklīņš, vadītāja vietniece ir LR vēstniecības Francijā 1.sekretāre Guna Vītola.

UNESCO LNK Sekretariāts - 2007.gadā UNESCO LNK Sekretariāts strādāja šādā sastāvā: ģenerālsekretārs Rolands Ozols, ģenerālsekretāra vietniece līdz 16.martam Līga Grāvīte un no 2.aprīļa Sarmīte Pulste, Izglītības sektora vadītāja Baiba Moļņika, Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade, Zinātnes, jaunatnes un Asociēto skolu projekta sektora vadītāja no 1.februāra Inga Pučure, ģenerālsekretāra palīdzē administratīvajos jautājumos līdz 1.aprīlim bija Sarmīte Pulste, sākot ar 18.maiju ģenerālsekretāra palīgs administratīvajos jautājumos ir Jevgēnijs Černovs, un grāmatvede Sarmīte Viļuma.

UNESCO LNK galveno programmu padomes un darba grupas - darbu turpināja Zinātnes un Kultūras programmu padomju sastāvi, kā arī UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” darba grupas sastāvs. 16.februāra Asamblejā tika atjaunots Izglītības programmu padomes sastāvs. Izglītības programmu padomē darbojas 14, Kultūras programmu padomē 12, savukārt Zinātnes – 9 - katras nozares speciālisti. Kultūras programmu padomi vada Ingrīda Zemzare, Izglītības programmu padomi vada prof. Andrejs Rauhvarģers, un Zinātnes programmu padomi vada Latvijas Zinātņu akadēmijas viceprezidents Andrejs Siliņš. UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” darba grupā strādā 10 informācijas un komunikāciju, kā arī kultūras speciālisti Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktora Andra Vilka vadībā.

2007.gadā Izglītības un Zinātnes programmu padomes sanāca vienu reizi, bet “Pasaules atmiņa” darba grupa – četras reizes.. Konsultatīvā padome “Izglītība visiem” 2007. gada laikā sanāca vienu reizi.

UNESCO asociētās skolas – 2006./2007.mācību gadā Latvijā turpināja darboties 23 UNESCO asociētās skolas no visiem Latvijas reģioniem. 2007.gada tika izstrādāta UNESCO Asociēto skolu projekta darbības stratēģija Latvijā 2008. – 2010.gadam. un 2007./2008.mācību gada otrajā semestrī tiks izsludināts konkurss skolām par dalību projektā.

2007.gadā UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Sekretariātā reģistrēti 685 ienākošie dokumenti latviešu, angļu, franču un krievu valodās. Lielākā daļa no tiem ir vēstules par UNESCO pamatdarbības jautājumiem, grāmatas, pārskati, pētījumi, nacionālo komisiju izdevumi u.c.

UNESCO LNK organizatoriskās struktūras, normatīvo un stratēģisko dokumentu pilnveidošana

UNESCO LNK Asambleja 27.septembrī pieņēma lēmumu par „*Par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Satversmes grozījumiem*”, kas izstrādāti pamatojoties uz LR Tieslietu ministrijas atzinumu par UNESCO LNK juridisko statusu saskaņā ar LR „Valsts pārvaldes iekārtas likumu”. Konsultācijas par UNESCO LNK Satversmi notikušas ar LR Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdētāju Jāni Strazdiņu un Kultūras ministrijas valsts sekretāri Solvitu Zvidriņu. 2008.gadā izstrādāto UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Satversmi plānots ar LR Kultūras ministrijas atbalstu iesniegt izskatīšanai LR Ministru kabinetā un apstiprināšanai LR Saeimā.

UNESCO Ģenerālās konferences 34.sesijā tika pieņemta UNESCO vidējā termiņa stratēģija 2008. – 2013. gadam un darbības programma 2008. – 2009.gadam. Pamatojoties uz šiem dokumentiem tika noteiktas UNESCO LNK prioritātes 2008. – 2009.gadam un tiks izstrādāta UNESCO LNK darbības stratēģija 2008. – 2013.gadam.

Saskaņā ar UNESCO „Noteikumiem par UNESCO vārda, akronīma, logo un Interneta domēna vārda izmantošanu” tika izstrādāts jauns UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas logo latviešu un angļu valodās, kā arī izveidota jauna UNESCO LNK veidlapa latviešu/angļu un latviešu/franču valodās. Pamatojoties uz apstiprinātajiem noteikumiem, izveidots arī UNESCO LNK sadarbības logo latviešu un angļu valodās.

Izskatīti UNESCO LNK iekšējie normatīvie dokumenti un tajos veikti papildinājumi saskaņā ar attiecīgo LR normatīvo aktu pēdējo gadu izmaiņām.

2007.gadā tika izstrādāts *Nolikums par UNESCO LNK patronāžas piešķiršanas kārtību*, kuru apstiprināja UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asambleja 27.septembrī. UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas patronāža tika piešķirta jauniešu kora „Kamēr...” projektam „Pasauls tautu saules dziesmas”.

2007.gadā tika uzsākts darbs pie UNESCO Asociēto skolu projekta darbības stratēģijas 2008. – 2010.gadam izstrādes un 2007./2008.mācību gada otrajā semestrī tiks izsludināts konkurss skolām par dalību projektā.

2007.gada 16.februāra UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asamblejā ar lēmumu tika apstiprināts atjaunotais UNESCO LNK Izglītības programmu padomes sastāvs, kurā darbojas 14 Latvijas izglītības jomu pārstāvji.

2007.gadā tika izstrādāts UNESCO klubu Latvijā darbības nolikums, kura izstrāde notika konsultējoties jau esošajiem UNESCO klubiem Latvijā. Izstrādātais nolikums tiks nodots izskatīšanai UNESCO LNK Asamblejā 2008.gadā.

Pateicoties 2006.gada nogalē palielinātajai valsts mērķdotācijai, ir pabeigta UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Sekretariāta telpu labiekārtošana un ir veikta datortehnikas nomaiņa, kas būtiski uzlabo Sekretariāta darba kvalitāti

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbības popularizēšana Latvijā un pasaulē

UNESCO LNK Asambleja 2007.gada 16.februārī atbalstīja nepieciešamību izvirzīt Latvijas kandidatūru UNESCO Ģenerālās konferences 34.sesijā notiekošajās vēlēšanās uz šādām UNESCO starpvaldību institūcijām: UNESCO Izpildpadome; Programma „Cilvēks un biosfēra”; UNESCO Statistikas institūts; Sociālo pārveidojumu programma. Asambleja noteica, ka Latvijas prioritāte vēlēšanās ir UNESCO Izpildpadome.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asambleja 27.septembrī apstiprināja Latvijas Republikas delegāciju UNESCO Ģenerālās konferences 34.sesijā (16.oktobris – 3.novembris) un galvenos delegācijas darba uzdevumus. Ģenerālās konferences sesijā piedalījās 19 cilvēku liela Latvijas delegācija.

Latvijas delegācijas galvenie uzdevumi UNESCO Ģenerālās konferences 34. sesijā bija piedalīties ar valsts ziņojumiem plenārsēdē un komisijās jautājumos, kas Latvijai ir aktuāli, informējot par savu pieredzi; pārstāvēt Latvijas viedokli debatēs par UNESCO vidējā termiņa stratēģiju 2008. – 2013. gadam, UNESCO programmu un budžetu 2008. – 2009. gadam un 2010. – 2011. gadam; piedalīties UNESCO Izpildpadomes un starpvaldību institūciju vēlēšanās, reprezentējot Latvijas intereses; organizēt UNESCO dalībvalstu atbalstu Latvijas ievēlēšanai UNESCO Izpildpadomē, UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” padomē, kā arī UNESCO Statistikas institūta padomē; piedalīties UNESCO Jaunatnes forumā; piedalīties ar ziņojumu izglītības un zinātnes un tehnoloģiju ministru apaļā galda diskusijās. Izglītības un zinātnes ministre, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas viceprezidente Baiba Rivža piedalījās izglītības ministru apaļā galda diskusijā „Izglītība un ekonomiskā attīstība” un IZM parlamentārā sekretāre Tatjana Koķe pārstāvēja Latviju UNESCO Ģenerālās konferences 34. sesijas ietvaros notikušajā apaļā galda diskusijā par zinātni un tehnoloģijām.

UNESCO Ģenerālās konferences 34. sesijas laikā notika UNESCO starpvaldību institūciju vēlēšanas. Saskaņā ar vēlēšanu rezultātiem Latvija tiks pārstāvēta UNESCO Izpildpadomē laika posmā no 2009. līdz 2011.gadam, UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” padomē laika posmā no 2008. līdz 2010.gadam, kā arī UNESCO Statistikas institūta padomē no 2008. līdz 2012.gadam.

Latvija vēl divus gadus būs pārstāvēta UNESCO Starptautiskajā izglītības birojā. Latvijas pārstāve profesore Tatjana Koķe 2006.gadā kļuva par padomes viceprezidenti un tika iekļauta darba grupā Starptautiskās izglītības konferences organizēšanai 2008.gadā.

2007.gadā turpinājās darbs pie UNESCO LNK mājas lapas funkcionālo iespēju paplašināšanas un satura pilnveidošanas. Mājas lapa papildināta ar iespēju meklēt meklējamo vārdu arī mājas lapā pieejamo dokumentu un diskusiju tekstos; ievietot un aizpildīt elektroniskās aptaujas anketas par dažādām UNESCO darbības jomām.

UNESCO LNK mājas lapā izveidotas jaunas apakšsadaļas „Jaunami” sadaļai, kas palīdzēs interesentiem atrast jaunumus par šādām UNESCO darbības jomām: Izglītība; Zinātne; Kultūra Komunikācija un informācija; ASP.

2007.gadā UNESCO LNK Internet mājas lapas sadaļā „Jaunami” regulāri (kopā 135 reizes) tika ievietota informācija par aktivitātēm izglītības, zinātnes, kultūras, informācijas un komunikāciju u.c. jomās.

Sadaļai „**Programmas**” pilnveidota struktūra:

Izglītība

- Izglītība visiem
- Izglītība ilgtspējīgai attīstībai

Zinātne

- Stipendijas „Sievietēm zinātnē”
- Dabas zinātnes
- Sociālās zinātnes

Kultūra

- Pasaules kultūras mantojums

- Nemateriālais kultūras mantojums
- Kultūras izpausmju daudzveidība

Informācija un komunikācijas

- Pasaules atmiņa

Asociēto skolu projekts

UNESCO Klubi

Mājas lapā atjaunota un papildināta saturiskā informācija par UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju un Izglītības, Zinātnes, Kultūras, Komunikācijas un informācijas programmām.

Starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” nedēļas laikā mājas lapā notika on-line diskusija par atbildības sadalījumu un sadarbību izglītībā. Apmeklējumu statistika parāda, ka UNESCO Internet mājas lapa tiek regulāri apmeklēta, un apmeklētāju skaits īpaši palielinās pasākumu laikā.

Mākslinieks Māris Sīmansons izstrādāja UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas apbalvojumu dizainu (Goda raksts, Atzinības raksts, Pateicības raksts un Diploms). 2007.gadā UNESCO LNK Pateicības raksti pasniegti Izglītības un zinātnes ministrijas Zinātnes, tehnoloģiju un inovāciju departamentam, Latvijas Pētnieku Mobilitātes centram, Britu Padomei Latvijā, Latvijas Jauno zinātnieku apvienībai par sadarbību ANO Pasaules zinātnes dienas mieram un attīstībai pasākumu organizēšanai Latvijā.

Sadarbībā ar sabiedrisko attiecību konsultanti Lienī Krīvenu tika regulāri sagatavoti un izsūtīti paziņojumi plašsaziņas līdzekļiem par UNESCO LNK aktivitātēm un pasākumiem. Plaša publicitāte centrālajos un reģionālajos plašsaziņas līdzekļos bija starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” pasākumiem (23. - 27.aprīlis), L'ORÉAL LATVIJAS stipendijām *Sievietēm zinātnē* ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Latvijas Zinātņu akadēmijas atbalstu, Eiropas un Ziemeļamerikas reģiona UNESCO Asociēto skolu projekta koordinātoru semināram (8. – 10.maijs), semināram par UNESCO programmu „Pasaules atmiņa” un Latvijas nacionālā reģistra izveidi, UNESCO Ģenerālās konferences 34.sesiju, ANO Pasaules zinātnes dienas mieram un attīstībai pasākumiem un jautājumiem par Rīgas vēsturisko centru un citām aktivitātēm. Laba sadarbība publicitātes veidošanā ir izveidojusies ar LR Izglītības un zinātnes ministriju un L'OREAL Baltic. Plašsaziņas līdzekļi vērsās UNESCO LNK Sekretariātā pēc viedokļa par dažādām UNESCO darbības jomām, īpaši jāakcentē jautājumi, kas saistīti ar Rīgas vēsturisko centru.

Regulāri tiek saņemta un apkopota informācija no Lursoft datu bāzes par dažādām aktivitātēm, kas saistītas ar UNESCO darbības jomām. Tiek gatavoti ikmēneša pārskati par UNESCO LNK darbības atspoguļošanu Latvijas plašsaziņas līdzekļos, kas pieejami UNESCO LNK Sekretariātā.

Turpinājās sadarbība ar Latvijas Nacionālo bibliotēku par UNESCO publikāciju un informatīvo materiālu regulāru nodošanu bibliotēkas fondos. 2007.gadā UNESCO LNK saņemtie izdevumi par izglītības, zinātnes, kultūras un komunikācijas jautājumiem nodoti LNB un ir pieejami visiem bibliotēkas lasītājiem.

UNESCO LNK informatīvais stands tika izvietots Inovācijas arēnas teltī (8. - 15. septembris, Rīga), UNESCO LK Sekretariāta darbinieki piedalījās dažādos pasākumos, kuros informēja par UNESCO un UNESCO LNK darbību (starptautiskajā konferencē „Tilts Kuldfīgai – tilts uz pasauli”; starptautiskajā konferencē „Baltic Dynamics 2007”; starptautiskajā seminārā par iekļaujošo izglītību Baltkrievijā; Pasaules Jaunatnes dienai veltītā pasākumā; ANO Starptautiskajai miera dienai veltītajā pasākumā Valmierā; seminārā „Pētnieku mobilitāte – kāds ir tās ekonomiskais un institucionālais konteksts” un citos.

Saskaņā ar UNESCO „Noteikumiem par UNESCO vārda, akronīma, logo un Interneta domēna vārda izmantošanu” tika izveidots UNESCO LNK sadarbības logo latviešu un angļu valodās. Sadarbības logo tika izmantots projektam L'ORÉAL LATVIJAS stipendija *Sievietēm zinātnē* ar UNESCO Latvijas Nacionālās

komisijas un Latvijas Zinātņu akadēmijas atbalstu un Latvijas Nacionālās bibliotēkas 2008.gadā plānotajai starptautiskajai konferencei "Vārda brīvība, cenzūra, bibliotēkas".

2007.gadā UNESCO LNK Sekretariāta darbinieki piedalījās šādos pasākumos ārvalstīs: UNESCO Starptautiskā izglītības biroja padomes 55.sesijā Šveicē; starpreģionālajā UNESCO nacionālo komisiju informatīvajā seminārā UNESCO Sekretariātā Parīzē; starptautiskajā simpozijā par pasaules kultūras mantojuma un globālās kustības „Izglītība visiem” jautājumiem Bulgārijā; pilsoniskās izglītības programmas CIVITAS pasākumos Amerikas Savienotajās Valstīs; diskusijā „Nemateriālā kultūras mantojuma Eiropas diena” Francijā; starptautiskā seminārā „UNESCO nacionālās komisijas un pasaules mantojums” Šveicē; notika tikšanās ar Zinātnes programmas speciālistiem UNESCO Sekretariātā Parīzē, UNESCO Pasaules mantojuma komitejas 31.sesijā Jaunzēlandē, Vācijas UNESCO Asociēto skolu 42.ikgadējā konferencē, UNESCO klubu, centru un asociāciju Pasaules kongresā Grieķijā, Centrālās un Austrumeiropas UNESCO nacionālo komisiju ģenerālsekretāru konsultācijās Lietuvā, UNESCO Starptautiskā izglītības biroja padomes sanāsmē Ženēvā, UNESCO Ģenerālās konferences 34.sesijā Parīzē, UNESCO programmas „Communities of Practise” ietvaros rīkotajā starptautiskajā seminārā par iekļaujošo izglītību Baltkrievijā, nemateriālā mantojuma studiju vizītē Igaunijā, globālās kustības „Izglītība visiem” darba grupas 8.sanāsmē UNESCO Sekretariātā Parīzē, Eiropas un Ziemeļamerikas reģiona UNESCO nacionālo komisiju darbinieku apmācības seminārā Slovākijā.

Pārskats par UNESCO LNK līdzdalību UNESCO galvenajās programmās

2007.gadā Latvija piedalījās visās piecās UNESCO Ģenerālās konferences 33.sesijā apstiprinātajās galvenajās programmās:

- „Izglītība”;
- „Dabas zinātnes”;
- „Sociālās un humanitārās zinātnes”;
- „Kultūra”;
- „Informācija un komunikācijas”.

Līdzās galvenajām programmām Latvija darbojās arī UNESCO starpnozaru programmās:

- UNESCO Asociēto skolu projekts;
- UNESCO Jaunatnes programma.

UNESCO LNK Izglītības programma

Sagatavoja Baiba Moļņika

UNESCO LNK Izglītības programmas prioritātes 2007.gadā:

- Pasaules izglītības foruma (Dakāra, 2000) rīcības plāna “Izglītība visiem” īstenošana Latvijā un Baltijas jūras reģionā mūzizglītības sistēmas attīstības perspektīvā
- Atbalsts ANO dekādes “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” mērķu īstenošanai Latvijā

Pārskats par programmas prioritātēm:

- **Pasaules izglītības foruma (Dakāra, 2000) rīcības plāna “Izglītība visiem” īstenošana Latvijā un Baltijas jūras reģionā mūzizglītības sistēmas attīstības perspektīvā**

2007.gada 25.aprīlī starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” ietvaros notika Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sanāksme. Sanāksmes laikā tiks izvērtēts „Audzināšanas darbības programmas 2007.-2013.” projekts, kā arī apspriesta Konsultatīvās padomes turpmākā darbības stratēģija.

2007.gadā tika aizsākta diskusiju sērija konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” ietvaros. Plānotas diskusijas par šādām tēmām: izglītība sociālai iekļaušanai; izglītība pilsoniskai līdzdalībai; izglītība integrācijai darba tirgū; izglītība pašrealizācijai mūža garumā. Pirmā tēma, kas izvirzīta apspriešanai ir izglītība sociālai iekļaušanai. 2007.gada 5.novembrī tika organizēta fokusgrupas diskusija, kurā piedalījās skolu pārstāvji, skolēni, vecāki, kā arī nevalstiskās organizāciju un valsts institūciju pārstāvji. Rezultātā tapa ziņojums, kurā raksturota situācija Latvijā iekļaujošās izglītības jomā, apkopoti pozitīvās prakses piemēri, kā arī izstrādāti priekšlikumi starpinstitutionālai sadarbībai un izmaiņām normatīvajos aktos. Ziņojums 2008.gadā tiks iesniegts izvērtēšanai Konsultatīvai padomei „Izglītība visiem”.

Sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju īstenota virkne pasākumu Starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” ietvaros 2007.gada 23.-27.aprīlī. Pēc izglītības un zinātnes ministres Baibas Rivžas iniciatīvas visas Latvijas izglītības iestādes tika aicinātas organizēt Viesu dienu, aicinot savā profesijā panākumus guvušus cilvēkus (uzņēmējus, politiķus, zinātniekus, māksliniekus, sportistus un citu profesiju un arodu pārstāvjus) uz sarunu ar audzēkņiem par to, kāda loma viņu dzīvē ir bijusi izglītībai, kā tā palīdz viņiem darbā un ko viņi uzskata par labu un kvalitatīvu izglītību. Savukārt tēma, kas tika piedāvāta apspriešanai reģionālajām diskusijām (izsūtīt informatīvās vēstules un visām izglītības pārvaldēm un vispārizglītojošām skolām) bija – „Atbildību sadalījums un sadarbība izglītībā”. Noslēguma diskusijā, kas tika organizēta 2007.gada 27.aprīlī Izglītības un zinātnes ministrijā piedalījās un savu viedokli par atbildību sadalījumu un sadarbību izglītībā pauda sabiedrībā pazīstami cilvēki – uzņēmēji, mākslinieki, žurnālisti, izglītības sektora pārstāvji – skolotāji, skolu direktori, kā arī skolēni. UNESCO LNK Internet

mājas lapā tika organizēta on-line diskusija, tāpat informācija par starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” pasākumiem tika plaši atspoguļota masu medijos.

2007.gada 27. -29. novembrī notika starptautisks sadarbības seminārs “Attīstot jaunu sadarbību” ko organizēja UNESCO Latvijas Nacionālās komisija un Izglītības un zinātnes ministrija sadarbībā ar UNESCO Maskavas biroju un Valsts speciālās izglītības centru. Seminārā piedalījās Latvijas, Igaunijas, Armēnijas, Azerbaidžānas, Baltkrievijas, Gruzijas un Moldovas izglītības nozares eksperti un speciālisti, Izglītības ministriju pārstāvji, kā arī šo valstu UNESCO nacionālo komisiju pārstāvji. Semināra mērķi bija informācijas apmaiņa starp UNESCO dalībvalstu nacionālajām komisijām par projektiem un aktivitātēm, ko tās katra savā valstī veiksmīgi īstenojušas pēdējos divos gados un jaunu kopīgu aktivitāšu plānošana UNESCO kompetences jomās, kā arī vadlīniju izstrāde ekspertu un institūciju sadarbības tīkla izveidošanai. Semināra galvenās tēmas vispārējā izglītība un tās kvalitātes novērtēšana un iekļaujošā izglītība. Semināra rezultātā izstrādāta virkne priekšlikumu turpmākai sadarbībai ne tikai vispārējās izglītības kvalitātes novērtēšanas un iekļaujošās izglītības jomā, bet arī augstskolu sadarbībai, īpaši pedagogu sagatavošanā un tālākizglītībā, kā arī Latvija gatava dalīties ar savu unikālo pieredzi bilingvālās izglītības nodrošināšanā.

Atsaucoties UNESCO Starptautiskā izglītības biroja padomes aicinājumam organizēt reģionālās konferences 48.starptautiskās konferences „Iekļaujošā izglītība – ceļš nākotnē ” (2008.gada 25. - 28.novembris, Ženēva) sagatavošanai, Latvijā 2008.gada 24. – 26.februārī notiks UNESCO Eiropas un Ziemeļamerikas reģiona konference „No politiskā dialoga līdz saskaņotai darbībai”. Konferenci organizē UNESCO LNK un Izglītības un zinātnes ministrija sadarbībā ar UNESCO Starptautisko izglītības biroju. Pie konferences organizēšanas aktīvi strādā darba grupa un 2007.gadā Latviju apmeklēja UNESCO Starptautiskā izglītības biroja direktore Klementīna Acedo un UNESCO Sekretariāta padomnieks Eiropas reģionālās sadarbības jautājumos Aleksandrs Sanņikovs, lai iepazītos ar konferences sagatavošanas gaitu un plānotajām konferences norises vietām. Reģionālā konference būs nopietns sagatavošanās posms starptautiskajai izglītības konferencei, kas 2008.gada novembrī notiks Ženēvā un kurā piedalīsies UNESCO dalībvalstu izglītības ministri. Reģionālajā konferencē piedalīsies izglītības politikas veidotāji un izglītības eksperti no vairāk nekā 40 valstīm. Izveidota reģionālās konferences mājas lapa www.unescoconference.lv, kurā atrodama konferences programma, informatīvie materiāli par dažādiem iekļaujošās izglītības aspektiem, praktiskā informācija par konferenci, kā arī pieejama elektroniskā reģistrācijas forma.

Izveidots Latvijas ekspertu sadarbības tīkls, kurā darbojas UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas, Izglītības un zinātnes ministrijas un lielāko Latvijas augstskolu pārstāvji. Šāda sadarbības tīkla izveide dod iespēju tālākai rīcības programmas izstrādei globālā tīkla „Communities of Practice” ietvaros.

Globālais sadarbības tīkls mācību satura veidotājiem „Communities of Practice” izveidots 2005.gadā, lai sekmētu pārmaiņas mācību saturā un sasniegtu mērķus, kurus 2000.gadā Pasaules izglītības konferencē Dakārā izvirzīja izglītības politikas veidotāji. Bezmaksas obligātā pamatizglītība, visu izglītības kvalitātes aspektu uzlabošana, nodrošinot labas sekmes visiem zināšanu apguvējiem, lai viņi sasniegtu atzītus un mērāmus izglītības rezultātus, īpaši lasīt un rakstīt prasmē, matemātikā un dzīves prasmēs – ir vadmotīvi, kurus „Communities of Practice” realizē reģionu un starpreģionu līmenī, apmainoties ar informāciju, pieredzi, dokumentiem, veicot pētniecisko un tehnisko sadarbību. Šobrīd „Communities of Practice” tīklā jau ir iesaistījušies aptuveni 300 izglītības speciālisti no visiem reģioniem, kurus aptver UNESCO, un ir izveidoti seši reģionālie centri, kas nodarbojas ar reģionālo aktivitāšu koordinēšanu.

„Latvijas iekļaušanās „Communities of Practice” tīklā veicina gan tās izglītības speciālistu atpazīstamību, gan arī ļauj daudzpusīgi iepazīties ar citu valstu pieredzi, tādejādi pilnveidojot mācību saturu, programmas un metodiskos līdzekļus. Notikušas divas ekspertu grupas sanāksmes 14.septembrī un 15.novembrī, kur par galveno tēmu turpmākai sadarbībai pētījumu plānošanā un izstrādē tika izvēlēta iekļaujošā izglītība.

Gatavojoties Starptautiskajai izglītības konferencei ((2008.gada 25. - 28.novembris, Ženēva) 2007.gadā notika vairākas „Communities of Practice” sanāksmes dažādos pasaules reģionos. No 28. - 31.oktobrim Minskā (Baltkrievija) notika reģionālā sanāksme NVS valstīm, kurā ar ziņojumu uzstāties tika uzaicināts IZM Vispārējās izglītības departamenta direktors Artūrs Skrastiņš, kā arī UNESCO LNK Izglītības

sektora vadītāja Baiba Moļņika, kuri seminārā informēja par Latvijas pieredzi iekļaujošās izglītības principu īstenošanā.

Veicot koordinatora pienākumus Baltijas jūras valstu reģionā globālās kustības „Izglītība visiem „ietvaros un atbilstoši 2006.gada reģionālās konferencē „Seši pieredzes gadi kopš Pasaules izglītības foruma Dakarā 2000 - pārskats, nākotnes perspektīvas un izaicinājumi Baltijas jūras valstu reģionā” nolemtajam tika izsūtīta vēstule UNESCO nacionālajām komisijām un Izglītības ministriju pārstāvjiem ar lūgumu informēt par plānotajām aktivitātēm.

Sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju notikusi aktīva līdzdalība Baltijas Jūras valstu padomes Latvijas prezidentūras plānošanā (2007.g.jūlijs – 2008.gada jūlijs). Par galveno prezidentūras prioritāti noteikta izglītība. 2007.gada 13.septembrī notika Baltijas jūras reģiona izglītības ministru sanāksme Rīgā „Augstākā izglītība un zinātne ilgtspējīgai attīstībai un konkurētspējai Baltijas jūras reģionā”.

- **Atbalsts ANO dekādes “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” mērķu īstenošanai Latvijā**

Mērķis – veidot pozitīvu sabiedrības izpratni par izglītības ilgtspējīgai attīstībai pamatprincipiem un UNESCO lomu ANO dekādes īstenošanā

Sagatavota informācija bukletam par Apvienoto Nāciju Organizācijas izsludināto dekādi „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai”. Bukletu plānots iespiest 2008.gadā un tajā būs pieejama gan vispārīga informācija par dekādes mērķiem, būtību un UNESCO lomu tās īstenošanā, gan arī analizēta Latvijas pieeja un atspoguļoti labās prakses piemēri.

Saskaņā ar sadarbības protokolu starp Izglītības un zinātnes ministriju, Vides ministriju un UNESCO LNK, izveidota dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” īstenošanas darba grupa, kurā UNESCO LNK pārstāv Izglītības sektora vadītāja Baiba Moļņika. 2007.gadā notikušas 4 darba grupas sanāksmes un izveidots pārskats par esošajām aktivitātēm un pasākumiem, kas tiek īstenoti saskaņā ar dekādes noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem.

Sadarbībā ar Daugavpils Universitātes Ilgtspējīgas izglītības institūtu sagatavots projekts par UNESCO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” aktivitāšu ekspertīzi Latvijā. Projekta galvenie uzdevumi:

- Izanalizēt UNESCO, dažādu pasaules valstu un Latvijas izglītības politikas dokumentus, īpaši akcentējot to saistību ar izglītību ilgtspējīgai attīstībai, un izstrādāt kritērijus UNESCO dekādes norises iekšējai un ārējai ekspertīzei Latvijā;
- Balstoties uz izstrādātajiem kritērijiem, veikt UNESCO dekādes norises ekspertīzi formālajā, neformālajā, interešu izglītībā un mūžizglītībā;
- Organizēt zinātniskas diskusijas un pētījumus par UNESCO dekādes mērķa un uzdevumu īstenošanas izvērtējuma kritērijiem, noskaidrojot ilgtspējīguma principa īstenošanas pazīmes vides/kultūras un sociālo/ekonomisko attiecību attīstībā, apkopot un publicēt diskusijās un pētījumos iegūtos rezultātus;
- Izveidot izglītību ilgtspējīgai attīstībai veicinošu sistēmu, sekmējot visu izglītības līmeņu Latvijas un starptautisko institūciju sadarbību.

Projekta mērķauditorija ir Latvijas izglītības politikas veidotāji (valsts institūciju pārstāvji, izglītības darbinieki (augstskolas, vidējās izglītības, profesionālās izglītības, pirmsskolas izglītības iestāžu darbinieki), studenti, skolēni. Projektu paredzēts realizēt trīs posmos ar noslēgumu 2013.gadā.

Citas UNESCO LNK Izglītības programmas aktivitātes:

- UNESCO LNK ģenerālsekretārs R.Ozols un Izglītības sektora vadītāja B.Moļņika aktīvi iesaistījās Valsts audzināšanas programmas izveidē 2008. – 2013.gadam.
- UNESCO LNK ģenerālsekretārs R.Ozols piedalījās Izglītības inovācijas fonda padomes darbā.

- 2007.gadā UNESCO LNK Izglītības programmu padomes priekšsēdētājs, Latvijas Rektoru padomes ģenerālsekretārs Dr. Andrejs Rauhvargers turpināja aktīvi darboties Lisabonas Konvencijas starptautiskajā komitejā un ENIC/NARIC diplomatzīšanas tīkla darbā.
 - ANO institūciju Latvijā tikšanās par informatīvas kampaņas organizēšanu par starptautiskās konvencijas *Pret dopingu sportā* īstenošanu.
 - UNESCO LNK ģenerālsekretārs R.Ozols piedalījās UNESCO Starptautiskā izglītības biroja padomes sanāksmē.
 - Izglītības sektora vadītāja B.Moļņika piedalījās Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības rīkotajā Austrumeiropas apaļā galda diskusijā par izglītības jautājumiem.
 - UNESCO LNK ģenerālsekretārs Rolands Ozols piedalījās globālās kustības „Izglītība visiem” darba grupas 8. sanāksmē, kas notika Parīzē no 2007.gada 13. – 16.novembrim.

UNESCO LNK Zinātnes programma

Sagatavoja Inga Pučure

UNESCO LNK Zinātnes programmas prioritātes 2007.gadā:

- Saiknes “Zinātne – sabiedrība – vara” veicināšana, uzsākot jaunu programmu Sociālajās un humanitārajās zinātnēs “Zinātnes komunikācija”
- Starptautiskā Biomedicīnas un biotehnoloģijas centra starptautiskās atpazīstamības veicināšana genoma pētniecībā

Pārskats par programmas prioritātēm:

- **Saiknes “Zinātne – sabiedrība – vara” veicināšana, uzsākot jaunu programmu Sociālajās un humanitārajās zinātnēs “Zinātnes komunikācija”**

No 2007.gada 12. - 14. jūnijam UNESCO LNK Zinātnes, jaunatnes un ASP sektora vadītāja Inga Pučure un MOST (Sociālo pārmaiņu vadības) programmas Latvijā vadītāja Iveta Reinholde apmeklēja UNESCO Sekretariātu Parīzē, lai tiktos ar atsevišķu programmu vadītājiem un atbildīgajiem speciālistiem. Tikšanās laikā Iveta Reinholde informēja par paveikto pēdējā gada laikā. Sekretariāta darbinieki paveikto novērtēja ļoti atzinīgi, īpaši – filmu „Atrasts Latvijā”, kas tika uzsvērts kā pozitīvs piemērs valstisku organizāciju sadarbības jomā (filma veidota pēc Valsts prezidentes Stratēģiskās analīzes komisijas iniciatīvas) un būtisks ieguldījums zinātnes komunikācijas veicināšanas procesā. UNESCO Sekretariāta speciālisti informēja par UNESCO stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm programmas ietvaros, akcentējot nepieciešamību ciešākai sadarbībai ar Āfrikas valstīm.

Atjaunota sadarbība ar Britu padomi Latvijā zinātnes komunikācijas jautājumos. Kopējas aktivitātes notika ANO Starptautiskā Zinātnes dienas mieram un attīstībai ietvaros, kad Britu padome Latvijā sniedza atbalstu studentu konkursam „Tehnoloģiju reklāma – to var ikviens” un semināram „Pētnieku mobilitāte – kāds ir tās ekonomiskais un sociālais konteksts”.

Noslēgts sadarbības līgums ar Latvijas Tehnoloģisko centru, saskaņā ar kuru UNESCO LNK no 8.-15.septembrim piedalījās Inovācijas nedēļas pasākumos. UNESCO LNK informācijas stends tika izvietots „Inovācijas arēnas” teltī un Zinātnes, jaunatnes un ASP sektora vadītāja Inga Pučure uzstājās starptautiskajā konferencē „Baltic Dynamics 2007” ar informatīvu ziņojumu.

Sniegts atbalsts UNESCO iniciatīvai – Starptautiskā tīkla Sievietes-filozofes izveidei, sadarbībā ar Latvijas Universitāti nosūtot ievietošanai datu bāzē pieprasīto informāciju par Latvijas zinātniecēm sievietēm - filozofēm.

UNESCO - L'OREAL starptautiskajai stipendijai jaunajām zinātniecēm dzīvības zinātnēs 2008.gadam tika nosūtīts Latvijas Lauksaimniecības universitātes doktorantes Līgas Kovalčukas pieteikums.

12.-13. novembrī tika atzīmēta ANO Starptautiskā Zinātnes diena mieram un attīstībai. Tās ietvaros norisinājās tehnoloģiju konkurss Latvijas augstskolu studentiem „Tehnoloģiju reklāma – to var ikviens”. Konkursa mērķi bija veicināt jauniešu interesi par zinātni un tehnoloģijām, popularizēt Latvijas pētniecisko institūtu darbību un sasniegumus, attīstīt studentu prasmes atsevišķās zinātnes marketinga jomās, kā arī izstrādāt idejas tehnoloģijas reklāmām. Studentu uzdevums bija iepazīties ar savas augstskolas pētnieciskajās iestādēs radītajiem produktiem, pakalpojumiem, tehnoloģijām un izveidot par to īsu reklāmas materiālu. Pieteicās 11 studentu komandas no dažādām Latvijas augstskolām un uzvarēja Rīgas Tehniskās universitātes studentu komanda „Ambelika”, kas prezentēja Biomateriālu un biomehānikas institūta produktu „Dzintara biotekstilpavedieni”. Uzvarētāji balvā saņēma biļetes braucienam uz zinātnes parku Somijā.

Kopā ar sadarbības partneriem no Izglītības un Zinātnes ministrijas, Latvijas Pētnieku mobilitātes centra, Britu padomes Latvijā un Jauno Zinātnieku apvienības tika rīkots seminārs „Pētnieku mobilitāte – kāds ir tās ekonomiskais un sociālais konteksts”. Semināra mērķis bija akcentēt šobrīd pasaulē aktuālo zinātnes problēmjautājumu - pētnieku starptautiskā sadarbība un mobilitāte. Pieredzē par mobilitātes jautājumiem, dalījās gan Latvijas Pētnieku mobilitātes centra, gan mobilitātes programmās praktiski iesaistītie zinātnisko iestāžu vadītāji un pētnieki. Semināra dalībnieki tika informēti par UNESCO Zinātnes programmu prioritātēm 2008.-2013. gadam, par Britu Padomes Latvijā piedāvātajām iespējām pētniekiem un LR Izglītības un zinātnes ministrijas atbalstu pētnieku sadarbības veicināšanai.

- **Starptautiskā Biomedicīnas un biotehnoloģijas centra starptautiskās atpazīstamības veicināšana genoma pētniecībā**

2007.gadā tika noslēgts līgums ar Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultātes Bioētikas un biodrošības centru par pētījuma “Latvijas genoma izpētes projekta sabiedriskie aspekti” veikšanu Latvijā. Pētījuma laikā tika veikta politikas dokumentu, pētniecības dokumentu un tiesību aktu analīze, kas ļāva noteikt genoma projekta pozicionēšanu politiskajā un tiesiskajā vidē. Dati tika salīdzināti ar citu valstu (Igaunijas, Islandes, Lielbritānijas) genoma projekta tiesisko un politisko regulējumu. Tika rīkotas grupu diskusijas dažādām mērķauditorijām (genoma projekta pētāmo slimību pacienti, viņu radinieki, ārsti). Līdztekus diskusijām notika intervijas un veikta anketēšana, kurās tika noskaidrota ekspertu pieredze zinātnes komunikācijas laukā, gēnu donoru individuālās pieredzes stāsti, kas ļāva analizēt ģenētiskās medicīnas ietekmi uz pacientu pieredzi.

Pētījuma rezultātus paredzēts publiskot 2008.gadā un plānots rīkot plašāku informatīvo kampaņu, kuras ietvaros plānoti semināri žurnālistiem, ārstiem un pacientu grupām.

2007.gadā ar Valsts obligātās apdrošināšanas valsts aģentūras finansiālu atbalstu tika izdots buklets „Vispārējā bioētikas un cilvēktiesību deklarācija”.

Vispārējās bioētikas un cilvēktiesību deklarācijas mērķis ir veicināt progresu bioloģijā un medicīnā, tajā pašā laikā nodrošinot cilvēku pamattiesību un cieņas ievērošanu. Deklarācija atzīst, ka sabiedrības un zinātnes intereses ir svarīgas un tiecas veicināt turpmāku pētniecības progresu, dodot pārliecību sabiedrībai, ka negatīvās parādības šajā laukā tiek kontrolētas, tādējādi stiprinot atbalstu ētiskai pētniecībai un praksei. Latvijas ieguldījums deklarācijas tapšanā ir saistāms ar aktīvu darbību UNESCO Starpvaldību Bioētikas komisijā (IGBC), kur Latvija darbojas kā vienīgā valsts no Austrumeiropas un kur mūsu valsti pārstāvēja Starptautiskā biomedicīnas un biotehnoloģiju centra direktors profesors Elmārs Grēns. Savstarpējā valsts institūciju, nevalstiskā sektora un starptautisko organizāciju sadarbība ir sekmējusi deklarācijā ietverto mērķu, principu un uzdevumu skaidrību un visaptverošu redzējumu, kur vienlaikus atklājas zinātnes intereses, sabiedrības intereses, bet tās tiek skatītas caur cilvēktiesību prizmu.

Buklets tiek publiski izplatīts interesentiem un ir pieejams UNESCO LNK Sekretariātā.

Citas UNESCO LNK Zinātnes programmas aktivitātes:

L'Oreal Latvijas stipendijas Sievietēm zinātnē 2007

2007.gada 17. maijā Latvijas Zinātņu akadēmijā svinīgā ceremonijā tika pasniegtas 2007. gada L'ORÉAL Latvijas stipendijas „Sievietēm Zinātnē” ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Latvijas Zinātņu akadēmijas atbalstu. Šīs stipendijas tiek piešķirtas L'ORÉAL grupas un UNESCO starptautiskās programmas „Sievietēm Zinātnē” (For Women In Science) ietvaros. 2005. gadā dibinātās stipendijas Latvijā tika piešķirtas jau trešo reizi. To mērķis ir sniegt finansiālu atbalstu dzīvības zinātņu un materiālzinātņu speciālistēm iecerēto zinātnisko pētījumu īstenošanā. Stipendiju Goda Patronese bija Latvijas Valsts prezidente akademiķe Vaira Vīķe-Freiberga. Latvija ir viena no vairāk nekā 30 valstīm, kur starptautiskā L'ORÉAL un UNESCO kopprojekta „Sievietēm Zinātnē” (For Women In Science) ietvaros tiek piešķirtas nacionālās stipendijas. Trīs gados Latvijas stipendiju programma ir vērsusies plašumā un attīstījusies: stipendiju apjoms palielināts no 2500 līdz 4000 latiem gadā katrai stipendiātei,

pieteikto pētniecības projektu skaits pieaudzis no 19 līdz 25 un paplašināts zinātnieču loks, iekļaujot tajā arī doktorantes.

Stipendijas „Sievietēm Zinātnē” tiek piešķirtas pētījumiem un zinātniskajam darbam Latvijā, lai veicinātu zinātnieču pētniecisko darbību. Stipendijas paredzētas, lai atbalstītu nozīmīgus zinātniskos pētījumus dzīvības zinātņu un materiālzinātņu jomās. Divas no stipendijām tiek piešķirtas zinātņu doktorēm līdz 40 gadu vecumam, bet trešā – doktorantei līdz 33 gadu vecumam doktora disertācijas pabeigšanai. Balstoties uz Latvijas Zinātņu akadēmijas nozīmētu ekspertu slēdzieniem, stipendijas kandidātu pieteikumus vērtēja žūrijas komisija LZA Senāta priekšsēdētāja Jāņa Stradiņa vadībā. 2007.gadā stipendijas saņēma divas dzīvības zinātņu un viena materiālzinātņu pārstāve.

Ķīmijas doktore Aiva Plotniece, vadošā pētniece Latvijas Organiskās sintēzes institūta Membrānaktīvo savienojumu un β -diketonu laboratorijā, saņēma stipendiju darbam pie jauniem ķīmiskajiem savienojumiem, kas palīdzētu medikamentiem pietiekami īsā laikā sasniegt noteiktas organisma šūnas un perspektīvā būtu izmantojami toksisku vai slikti šķīstošu ārstniecības vielu transportam dzīvajā organismā, kā arī gēnu terapijas klīniskajiem izmēģinājumiem. Tas nākotnē ļautu ietekmēt ne tikai iedzimtus ģenētiskās darbības traucējumus, bet arī onkoloģiskās un sirds-asinsvadu slimības.

Otrā stipendiāte Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes Farmakoloģijas docētāju grupas lektore medicīnas doktore Baiba Jansone pēta, kā neuropeptīdi piedalās stresa izpausmju un depresijas regulācijā. Tālākie pētījumi dotu ieguldījumu praktiskajā medicīnā stresa un depresijas stāvokļu ārstēšanā.

Trešā stipendija tika piešķirta fizikas maģistrei Līgai Grīnbergai, pētniecības asistentei Latvijas Universitātes Cietvielu Fizikas institūtā, doktora disertācijas izstrādei. Līga Grīnberga strādā pie jauna materiāla izveides, kas ļautu ūdeņradī izmantot kā nākotnes degvielu, piemēram, autotransportā un padarītu tā izmantošanu ekonomiski izdevīgu.

UNESCO LNK Kultūras programma

Sagatavoja: Anita Vaivade

UNESCO LNK Kultūras programmas prioritātes 2007.gadā:

- Rīgas vēsturiskā centra un Strūves ģeodēziskā loka kā UNESCO pasaules mantojuma vietu saglabāšana un attīstība
- Latvijas līdzdalība UNESCO Mutvārdu un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas programmā
- UNESCO normatīvo dokumentu kultūras jomā aktualizēšana Latvijā

Pārskats par programmas prioritātēm :

- **Rīgas vēsturiskā centra un Strūves ģeodēziskā loka kā UNESCO pasaules mantojuma vietu saglabāšana un attīstība**

UNESCO LNK ģenerālsēkretārs Rolands Ozols regulāri piedalījās Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomes darbā, sniedzot UNESCO LNK viedokli Rīgas vēsturiskā centra attīstības konkrētu jautājumu izskatīšanā.

UNESCO LNK Sekretariāts iesaistījās Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības ieceru izvērtējuma procesā un atzinumu sagatavošanā, tai skaitā :

- 2007.gada jūnijā sagatavots atzinums par Andrejsalas apbūves telpiskās attīstības koncepciju un potenciālās apbūves vizuālo ietekmi uz UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā iekļauto Rīgas vēsturisko centru.
- UNESCO viedoklis pārstāvēts diskusijā par Daugavas kreisā krasta attīstības perspektīvi (2007.gada augusts) kā arī publicēts Latvijas medijos līdzās Rīgas pilsētas un investoru viedokļiem.

Notikusi aktīva sadarbība un informācijas apmaiņa ar Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju saistībā ar kultūras mantojuma saglabāšanas un īpaši Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas jautājumiem, tai skaitā :

- Notika regulāra sarakste ar Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas ārējo sakaru daļu par jautājumiem, kas saistīti ar UNESCO konvencijām kultūras mantojuma aizsardzības jomā. Uzsākts darbs pie *UNESCO Konvencijas par kultūras un dabas mantojuma aizsardzību* (1972) īstenošanas vadlīniju pēdējās redakcijas (2005) tulkojuma sagatavošanas. Tulkojums nepieciešams Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas ikdienas darbam Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības jautājumos.
- Sniegts atbalsts Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas organizētā starptautiskā semināra „Pilsētu vēsturisko centru saglabāšana un attīstība” norisei. Starptautiskais seminārs tika veltīts augstceltņu celtniecībai pilsētu vēsturisko centru tuvumā. Seminārs noritēja Rīgā, Latvijas Arhitektu savienības namā 2007.gada 16. un 17. aprīlī, un tajā piedalījās arī UNESCO LNK Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade.

Sadarbībā ar Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūru un Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju īstenots darbs pie Strūves ģeodēziskā loka atpazīstamības veidošanas. UNESCO LNK sagatavots ievada materiāls informatīvam izdevumam par Strūves ģeodēzisko loku UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. Izdevuma publikāciju gatavo Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.

Latvija tika pārstāvēta dažādās starpvalstu diskusijās par Pasaules mantojuma saglabāšanas jautājumiem, tai skaitā:

- Īstenojot regulāru sadarbību ar UNESCO Pasaules mantojuma centru, veicot saraksti par Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības aktuāliem jautājumiem,

- UNESCO LNK Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade piedalījās UNESCO Šveices, Vācijas, Luksemburgas un Austrijas nacionālo komisiju kopīgi rīkotā starptautiskajā seminārā „UNESCO nacionālās komisijas un pasaules mantojums”. Starptautiskais seminārs tika organizēts Eiropas un Ziemeļamerikas valstu grupas nacionālajām komisijām un notika Lugano, Šveicē 2007.gada 16. un 17.martā.
- Dalību UNESCO Pasaules mantojuma komitejas 31.sesijā, kas noritēja Kristčērčā, Jaunzēlandē no 2007.gada 23.jūnija līdz 3.jūlijam un kurā tika izskatīts Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas jautājums¹, nosakot, ka pie jautājuma vēlreizējas izskatīšanas komiteja atgriezīsies tās nākamajā sesijā, kas noritēs 2007.gada jūlijā, Kvebekā, Kanādā.
- Dalību UNESCO Pasaules mantojuma konvencijas Ģenerālajā konferencē, kas noritēja Parīzē, Francijā 2007.gada 24.-25.oktobrī². Konferencē tika uzsvērts pilsētu vēsturiskās urbānās vides aizsardzības jautājums, kuram nākamo divu gadu laikā tiks izstrādāts atsevišķs normatīvais instruments.

Atbalstīta Rīgas pilsētas Attīstības departamenta iecere 2007.gada 15.jūnijā organizēt starptautisku konferenci „Pasaules kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzība un atjaunošana mūsdienu vidē”. Konference tika rīkota sadarbībā ar Lionas pilsētu Francijā un ar prezentācijām piedalījās UNESCO Pasaules mantojuma centra pārstāve M.N.Turno (*M.N.Tournoux*), kā arī UNESCO konservācijas arhitekts un pilsētplānotājs D.Dušē (*D.Duché*). Konferencē piedalījās arī UNESCO LNK Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade.

Atbalstīta Eiropas Mantojuma pētījumu institūta Starptautiskā kultūras centra Krakovā poļu vēsturnieku, konservatoru, sociologu u.c. ekspertu delegācijas vizīte Latvijā no 2007.gada 13. - 20.jūnijam. UNESCO LNK Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade 2007.gada 18.jūnijā piedalījās Polijas vēstniecības Latvijā rīkotā apaļā galda diskusijā/seminārā „Kultūra transformācijas priekšā – Latvijas un Polijas pieredze”.

UNESCO LNK atbalstīja Kuldīgas Domes rīkoto starptautisko konferenci „Tilts Kuldīgai – tilts uz pasauli”. Konference tika veltīta Kuldīgas vecpilsētas iespējamai nominēšanai UNESCO Pasaules mantojuma sarakstam, un konferencē ar referātu piedalījās UNESCO LNK ģenerālsēkretārs R.Ozols.

- **Latvijas līdzdalība UNESCO Mutvārdu un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas programmā**

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Sekretariāts veiksmīgi sadarbojies ar UNESCO Sekretariāta Nemateriālā kultūras mantojuma nodaļu, veicot savstarpēju informācijas apmaiņu, sniedzot Latvijas viedokli un pozīciju noteiktos jautājumos, kā arī piedāvājot Latvijas pieredzi UNESCO Konvencijas par kultūras mantojuma saglabāšanu īstenošanā:

- 2007.gada 31.janvārī UNESCO Sekretariāta Nemateriālā kultūras mantojuma nodaļai nosūtīti Latvijas komentāri par Nemateriālā kultūras mantojuma starpvaldību komitejas pirmās sesijas darba rezultātiem. Pirmā sesija noritēja 2006.gada 18. un 19.novembrī Alžīrijā un UNESCO Konvencijas par kultūras mantojuma saglabāšanu dalībvalstis bija aicinātas sniegt komentārus galvenokārt par trim komitejas pieņemtiem lēmumiem: par konvencijas īstenošanai nepieciešamo operatīvo vadlīniju sagatavošanu; par padomdevēju izraudzīšanu un atbalstu komitejas darbam; par kritērijiem nemateriālā kultūras mantojuma ierakstiem starptautiskajā reģistrā.
- Pamatojoties uz LR Kultūras ministrijas deleģējumu, Latvija nominēja Latviešu folkloras krātuves vadītāju, ekspertu nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas jautājumos Daci Bulu Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas starpvaldību komitejas neatkarīga padomdevēja statusam; lēmums par padomdevēju apstiprināšanu 2007.gadā nav ticis pieņemts.

¹ Detalizēta informācija par Pasaules mantojuma komitejas sesijā noritējušo diskusiju pieejama atsevišķā pārskata dokumentā.

² Detalizēta informācija par Ģenerālās konferences norisi pieejama komandējuma atskaites dokumentā.

- Pēc UNESCO Sekretariāta Nemateriālā kultūras mantojuma nodaļas 2007.gada jūnijā izteikta lūguma nosūtīts materiāls ar UNESCO Konvencijas par kultūras mantojuma saglabāšanu tulkojumu latviešu valodā, norādot oficiālā tulkojuma izstrādātāju institūciju;
- Notikušas konsultācijas ar UNESCO Sekretariāta Nemateriālā kultūras mantojuma nodaļu par „UNESCO Konvencijas par kultūras mantojuma saglabāšanu” interpretēšanas jautājumiem saistībā ar konvencijas saikni ar tradicionālajām reliģijām.
- Notikusi tikšanās ar UNESCO Sekretariāta Nemateriālā kultūras mantojuma nodaļas pārstāvi Anahitu Minasijan /*Anahit Minasyan*/ par Latvijai aktuāliem UNESCO Konvencijas par kultūras mantojuma saglabāšanu īstenošanas jautājumiem³, tai skaitā nemateriālā kultūras mantojuma nacionālā reģistra veidošanas saikni ar kultūras kartēšanas iniciatīvām u.c.
- UNESCO Sekretariāta Nemateriālā kultūras mantojuma nodaļai 2007.gada decembrī sniegta Latvijas nostāja par kopienī iesaisti nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas procesos. Latvijas nostāju sagatavoja LR Kultūras ministrija.

Notikusi pastāvīga sadarbība ar Baltijas valstu pārstāvi Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas starpvaldību komitejā Kristīnu Kūtmā, nodrošinot Latvijas pozīcijas un interešu pārstāvību komitejas darbā.

Kopā ar LR Kultūras ministrijas vecāko referenti nemateriālā kultūras mantojuma politikas jautājumos Signi Pujāti un suitu pārstāvjiem 2007.gada 10.-11.oktobrī Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade piedalījās pieredzes apmaiņas braucienā uz Kihnu salu, Igaunijā ar mērķi iepazīt kopienas lomu nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā.

Latvija iesaistījās Eiropas valstu diskusijā par Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas starpvaldību komitejas darbu:

- UNESCO LNK Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade pārstāvēja Latviju UNESCO Francijas nacionālās komisijas un Pasaulē kultūru mājas Parīzē (*Maison des Cultures du Monde*) rīkotā Eiropas nemateriālā kultūras mantojuma dienā, kas notika 2007.gada 28.martā Parīzē, Francijā. Starptautiskās tikšanās ietvaros noritēja diskusija par UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu īstenošanas pieredzi Eiropas valstīs, apzinot valstīm aktuālos jautājumus un procesus konvencijas īstenošanā.
- Latviešu folkloras krātuves vadītāja Dace Bula un Latvijas Republikas Kultūras ministrijas Stratēģijas nodaļas vecākā referente nemateriālā kultūras mantojuma politikā Signe Pujāte 2007.gada 14. un 15.maijā Tallinā, Igaunijā piedalījās Kristīnas Kūtmā rīkotā Starptautiskā seminārā par nemateriālā kultūras mantojuma reģistru veidošanas principiem un pieredzi Eiropā, pārstāvēt Latviju un sniegtot prezentāciju „Nemateriālā kultūras mantojuma reģistrs Latvijā: pieredzes izvērtējums”⁴.

Veikta pastāvīga sadarbība ar LR Kultūras ministrijas Stratēģijas nodaļu nemateriālā kultūras mantojuma politikas jautājumos:

- UNESCO LNK Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade piedalījās LR Kultūras ministrijas rīkotā diskusijā par tradicionālās kultūras un folkloras tiesisko aizsardzību. Diskusija notika 2007.gada 12.februārī, un tās mērķis bija izstrādāt Latvijas pozīciju Eiropas Komisijai tālākai Eiropas Savienības valstu kopīgas pozīcijas sniegšanai Starptautiskajai Intelektuālā īpašuma organizācijai (WIPO).
- UNESCO LNK Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade 2007.gada 3.aprīlī piedalījās LR Kultūras ministrijas Stratēģijas nodaļas rīkotā diskusijā par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas aktuālajiem jautājumiem un reģistra izveidi Latvijā. Diskusijā piedalījās LR Kultūras ministrijas pārstāvji un Valsts kultūras inspektori.

³ Izvērstu informāciju par tikšanās saturu un rezultātiem skatīt atsevišķā dokumentā, komandējuma atskaites ietvaros sagatavotā pārskatā par tikšanās norisi.

⁴ Semināra materiāli pieejami elektroniski UNESCO mājas lapā www.unesco.org.

- 2007.gada 19.decembrī notika UNESCO LNK Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītājas Anitas Vaivades darba tikšanās ar LR KM pārstāvēm Jolantu Treili, Signi Pujāti un Daci Grigorjevu par sadarbības aktuālajiem jautājumiem un semināra rīkošanu Valsts kultūras inspektoriem par UNESCO kultūras programmu īstenošanu Latvijā.
- Notika aktīva iesaistīšanās nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas izvērtēšanas procesos dažādos Latvijas novados, tai skaitā, dalība Balvu rajona padomes rīkotā seminārā „Nemateriālā kultūras mantojuma pārmantošanas un aktivitāšu veicināšanas programma Ziemeļlatgalē”, kas noritēja 2007.gada 4.oktobrī.

UNESCO LNK Sekretariāts aktīvi darbojies starptautiskās Baltijas valstu konferences „Dziesmu un deju svētku tradīcijas ilgtspējas nodrošināšana Igaunijā, Latvijā, Lietuvā”⁵ organizēšanā, konference notika 2007.gada 8. līdz 10. novembrī Rīgā.

- Sadarbība ar iesaistītajām Latvijas institūcijām: LR Kultūras ministriju, V/A Tautas mākslas centrs, Valsts Jaunatnes iniciatīvu centru, Valsts Kultūrizglītības centru, kā arī sadarbība ar iesaistītajām Igaunijas un Lietuvas institūcijām, tai skaitā UNESCO Igaunijas nacionālo komisiju un UNESCO Lietuvas nacionālo komisiju.
- 2007.gada 14.martā notika Igaunijas, Lietuvas un Latvijas institūciju pārstāvju tikšanās, lai veiktu savstarpējas konsultācijas par konferences rīkošanas saturiskiem un organizatoriskiem jautājumiem
- Latvijas un Igaunijas institūciju pārstāvju tikšanās notika 2007.gada 13.jūnijā, lai veiktu savstarpējas konsultācijas un secīgas konsultācijas ar Lietuvas institūciju pārstāvjiem par konferences rīkošanas saturiskiem un organizatoriskiem jautājumiem.
- UNESCO LNK Sekretariātā 2007.gada oktobra, novembra un decembra mēnešos praksi īstenoja Poznaņas universitātes maģistrantūras studente Karolina Opiciepka, prakses galvenais uzdevums bija veikt konferences organizatoriskos uzdevumus, kas no Latvijas puses tika deleģēti atbilstoši UNESCO LNK Sekretariāta kompetencei.

Notikusi „Pētījuma par politikas ieviešanu un īstenošanu nemateriālā kultūras mantojuma reģistra izveidei un darbībai” noslēguma fāze un sagatavots pārskats par pētījuma rezultātiem.

2007.gada 1.oktobrī UNESCO LNK pārstāvis piedalījās Valsts Kultūrkapitāla fonda diskusijā, kas bija veltīta tradicionālās kultūras programmas un atbilstošo mērķprogrammu izvērtēšanai.

Noslēgts sadarbības līgums ar Latvijas Mākslas akadēmiju par UNESCO finansiāli atbalstīta projekta „Lielākais koris pasaulē” īstenošanu 2008.gadā. Projekts ietver izstādes sagatavošanu, atspoguļojot Latvijas Vispārējo dziesmu un deju svētku kopkori kā lielāko kori pasaulē. Izstādi plānots sagatavot Vispārējo dziesmu un deju svētku norises laikā Rīgā, Latvijā un atklāt Parīzē, Francijā 2008.gada novembrī.

• UNESCO normatīvo dokumentu kultūras jomā aktualizēšana Latvijā

Notikusi veiksmīga sadarbība ar LR Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas plānošanas departamentu un Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju jautājumos, kas saistīti ar UNESCO normatīvajiem dokumentiem kultūras jomā.

Sniegts atbalsts Latvijas institūcijām UNESCO konvenciju pievienošanās procesa īstenošanai, attiecīgo UNESCO normatīvo dokumentu tulkojumu rediģēšanai un procesa nepārtrauktas norises veicināšanai.

Notikusi regulāra sarakste ar Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas ārējo sakaru daļu par jautājumiem, kas saistīti ar UNESCO konvencijām kultūras mantojuma aizsardzības jomā, kā rezultātā:

- Uzsākts darbs pie *UNESCO Konvencijas par kultūras un dabas mantojuma aizsardzību* (1972) īstenošanas vadlīniju pēdējās redakcijas (2005) tulkojuma sagatavošanas.
- Uzsākts darbs pie *UNESCO Konvencijas par kultūras vērtību nelikumīga importa, eksporta aizliegšanu un aizkavēšanu* (1970) tulkojuma sagatavošanas. Latvija konvencijai pašreiz vēl nav pievienojusies, tomēr pievienošanās process izvirzīts kā prioritārs Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai darbā ar UNESCO normatīvajiem dokumentiem kultūras jomā.
- Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija 2007.gada jūnijā sagatavojusi UNESCO adresētu ziņojumu par Latvijas virzību uz pievienošanos *UNESCO Konvencijai par kultūras vērtību nelikumīga importa, eksporta aizliegšanu un aizkavēšanu*. Valstu ziņojumi tika apkopoti un iesniegti izskatīšanai UNESCO Ģenerālās konferences 34.sesijā.

Veikta pastāvīga sadarbība ar LR Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas plānošanas departamentu saistībā ar *UNESCO Konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu* ar mērķi veicināt Latvijas pievienošanos konvencijai un konvencijas īstenošanu:

- UNESCO LNK Sekretariāts sniedzis konsultācijas konvencijas tulkojuma sagatavošanai latviešu valodā, saskaņojot lietoto terminoloģiju un tulkojuma gala redakciju ar LR Kultūras ministriju un Tulkošanas un terminoloģijas centru,.
- LR Saeimā 2007.gada 3.maijā pieņemts likums Par Konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu. Likums stājies spēkā 2007.gada 24.maijā un līdz ar likumu izsludināta konvencija angļu valodā un tās tulkojums latviešu valodā.
- LR Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas plānošanas departamenta direktore Jolanta Treile pārstāvēja Latviju starptautiskajā konferencē „Kultūras daudzveidība – Eiropas bagātība. Ieviest UNESCO konvenciju dzīvē” („*Cultural Diversity – Europe's Wealth. Bringing the UNESCO Convention to Life*”), kas noritēja Esenē, Vācijā no 2007.gada 26. līdz 28.aprīlim; kā arī Pirmajā konvencijas dalībvalstu ģenerālajā konferencē, kas notika UNESCO Sekretariātā Parīzē, Francijā no 2007.gada 18. līdz 20.jūnijam.

Notikusi pastāvīga informācijas apmaiņa par aktuāliem jautājumiem, kas saistīti ar konvencijas īstenošanas starptautiskajiem procesiem, starptautisku semināru un konferenču norisi.

Bukleta formātā tika izdota *UNESCO Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu* latviešu valodā. Konvencijas izdošanai līdzfinansējumu piešķīra LR Kultūras ministrija.

UNESCO Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību īstenošanas vadlīniju 2005.gada redakcija iesniegta Tulkošanas un terminoloģijas centram tulkošanai.

UNESCO LNK Informācijas un komunikāciju programma

Sagatavoja: Anita Vaivade

UNESCO LNK Informācijas un komunikāciju programmas prioritātes 2007.gadā:

- UNESCO atbalsts Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta īstenošanai
- Atbalsts Pasaules informācijas sabiedrības samita rīcības plāna īstenošanai Latvijā
- Pieteikuma projekta "Baltijas ceļš" sagatavošana UNESCO programmā "Pasaules atmiņa" sadarbībā ar UNESCO Igaunijas un Lietuvas nacionālajām komisijām

Pārskats par programmas prioritātēm:

- **UNESCO atbalsts Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta īstenošanai**

UNESCO Līdzdalības programmas (*Participation Programme*) ietvaros tika finansēts darbības plāns „Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta īstenošanas veicināšana” („*Promotion of the Implementation of the Latvian National Library Project (LNLN)*”)

Ar UNESCO Līdzdalības programmas piešķirto finansējumu Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta fonds īstenojis projektu „Atbalsts Latvijas Nacionālās bibliotēkas projektam”. Projekta definētie mērķi bija:

- popularizēt LNB projektu, veltot īpašu uzmanību skolēniem, angļu valodā runājošajiem, pašreizējiem LNB lietotājiem, Rīgas iedzīvotājiem un pilsētas viesiem;
- paplašināt LNB atbalstītāju un donoru loku, piedāvājot ārvalstīs dzīvojošajiem ērtu iespēju ziedot Interneta lapā www.light.lv;
- iepazīstināt skolēnus ar jaunu, izglītojošu datorspēli „Uzcel gaismas pili!”, kas ne tikai izskaidro LNB projektu skolēniem, bet arī popularizē Dainu skapi, kas iekļauts UNESCO Pasaules atmiņas reģistrā;
- izveidot jaunu LNB pakalpojumu un funkciju kopumu, ko piedāvāt lasītājiem jaunajā bibliotēkas ēkā.

Projekta ietvaros noritējuši divi semināri par LNB kā multifunkcionāla centra saturu un piedāvātajiem pakalpojumiem, kā arī sasniegti vairāki citi rezultāti:

- izveidota jauna Interneta lapa angļu valodā, kas ietver jaunumus par LNB projektu, informāciju par UNESCO atbalstu projektam, kā arī sniedz iespējas ziedot LNB projektam;
- izveidota datorprogramma LNB Atbalsta fondam, kas sniedz iespēju nodrošināt, ka atjaunota informācija par LNB projekta attīstību redzama LNB esošajos TV ekrānos;
- izveidota jauna datorspēle skolēniem „Uzcel gaismas pili!”, kas stāsta par LNB projektu, Krišjāņa Barona Dainu skapi, latviešu literatūru un folkloru⁶.

UNESCO LNK sekretariātā saņemti datorspēles bērniem „Uzcel gaismas pili!” vairāki eksemplāri; daļa eksemplāru līdz ar projekta atskaiti būs pieejama UNESCO Sekretariātam Parīzē, Francijā.

- **Atbalsts Pasaules informācijas sabiedrības samita rīcības plāna īstenošanai Latvijā**

Nodrošināta informācijas pieejamības UNESCO LNK mājas lapā par Pasaules informācijas sabiedrības samitu, tajā definētajiem mērķiem un rīcības plānu mērķu sasniegšanai, tai skaitā par Ženēvas fāzes pieņemto Deklarāciju „Informācijas sabiedrības veidošana – globāls izaicinājums jaunajā tūkstošgadē”.

⁶ Pilnu projekta atskaiti skatīt dokumentā „UNESCO līdzdalības programmas 2006.-2007.gadam realizētā LNB AB projekta „Atbalsts Latvijas Nacionālās bibliotēkas projektam” piešķirto līdzekļu izlietojuma atskaite”.

Veikta nepieciešamā informācijas apmaiņas īstenošana ar attiecīgajām Latvijas valsts pārvaldes institūcijām, tai skaitā ar Īpašo uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariātu, par Pasaules informācijas sabiedrības samita rīcības plāna īstenošanas Latvijai aktuāliem jautājumiem, tai skaitā par Latvijas viedokļa formulējumu konkrētos informācijas sabiedrības veidošanas jautājumos.

Īpašo uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāta pārstāvis 2007.gada oktobrī piedalījās UNESCO Ģenerālās asamblejas Informācijas un komunikācijas komisijā, pārstāvot Latvijas viedokli par informācijas un komunikācijas programmas īstenošanas aktuālajiem jautājumiem, tai skaitā par Pasaules informācijas sabiedrības samita rīcības plāna īstenošanu.

UNESCO LNK mājas lapā ievietota informācija par Pasaules informācijas sabiedrības samita mērķiem, tai skaitā par Ženēvas fāzes pieņemto Deklarāciju „Informācijas sabiedrības veidošana – globāls izaicinājums jaunajā tūkstošgadē”, Rīcības plānu Deklarācijā pausto mērķu sasniegšanai, citiem saistītiem dokumentiem, kā arī par Latvijas valsts pārvaldes institūcijām, kas iesaistītas samita rīcības plāna īstenošanā.

- **Pieteikuma projekta “Baltijas ceļš” sagatavošana UNESCO programmā “Pasaules atmiņa” sadarbībā ar UNESCO Igaunijas un Lietuvas nacionālajām komisijām**

2007.gada laikā noritējis intensīvs un aktīvs UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālās komitejas darbs; notikušas vairākkārtējas četras komitejas tikšanās, kurās izskatīti aktuālie jautājumi par projekta „Baltijas ceļš” sagatavošanu, kā arī plašāki jautājumi par UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” īstenošanu Latvijā un Latvijas nacionālā reģistra veidošanu. Veikta regulāra informācijas koordinēšana sadarbībā ar UNESCO Igaunijas nacionālo komisiju un UNESCO Lietuvas nacionālo komisiju par projekta „Baltijas ceļš” izstrādi, tai skaitā, nominācijas dokumentu atlasī, nominācijas pieteikuma sagatavošanu, ekspertu konsultēšanu un sazināšanos ar UNESCO Sekretariātu.

Papildus UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālās komitejas tikšanās reizēm 2007.gada otrajā pusē notika divas visu Baltijas valstu pārstāvju tikšanās par nominācijas „Baltijas ceļš” sagatavošanu:

- 2007.gada 21.septembrī Rīgā notika Baltijas valstu tikšanās par „Baltijas ceļa” nominācijas projektu UNESCO programmai „Pasaules atmiņa”, Pasākumā piedalījās UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” eksperts Dr. Wojciech Falkovskis */Wojciech Falkowski/*, kurš vizītes laikā tikās arī ar Latviešu folkloras krātuves un Tautas frontes muzeja pārstāvjiem.
- 2007.gada 4.decembrī Rīgā noritēja Baltijas valstu pārstāvju tikšanās par „Baltijas ceļa” nominācijas izstrādes aktuālajiem jautājumiem, vienojoties par sagatavošanas fāzes posmiem līdz nominācijas pilnīgai izstrādei.

2007.gada 31.maijā noritējis seminārs Latvijas atmiņas institūcijām „UNESCO programma „Pasaules atmiņa”, Latvijas nacionālā reģistra veidošana”. Seminārs bija plaši apmeklēts, piedaloties Latvijas bibliotēku, muzeju, arhīvu un citu institūciju pārstāvjiem. Semināra noslēgumā pieņemta rezolūcija, paužot atbalstu „Pasaules atmiņas” Latvijas nacionālā reģistra izveides nepieciešamībai, kā arī atbalstu tā saistīšanai ar Nacionālo digitālo bibliotēku Letonica.

UNESCO LNK Jaunatnes programma un Asociēto skolu projekts

Sagatavoja Inga Pučure

UNESCO LNK Jaunatnes programma un Asociēto skolu projekts prioritāte 2007.gadā:

Jaunatnes izglītība un pētnieciskā darbība pasaules un nacionālā kultūras un dabas mantojuma aizsardzībai

2007.gadā izveidota UNESCO mācību līdzekļa „Pasaules dabas un kultūras mantojums jauniešu rokās. Iepazīt, iemīlēt un rīkoties” interaktīvā CD versija. UNESCO izstrādātais mācību līdzeklis tika adaptēts atbilstoši Latvijas situācijai un izveidota jauna nodaļa par Rīgas vēsturisko centru kā UNESCO Pasaules mantojuma vietu. Sagatavotais materiāls palīdzēs padziļināt zināšanas un pilnveidot izpratni par Pasaules kultūras mantojumu un Latvijas kultūrvēsturiskajām bagātībām.

Tika izveidots un publicēts UNESCO ASP skolu Latvijā 2004. – 2007.gada pieredzes materiāls.

Publikācijā apkopota 23 Latvijas dalībaskolu pieredze, darbojoties UNESCO Asociēto skolu projektā, īpaši akcentējot trīs galvenos darbības virzienus:

- *Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana un pārmantošana;*
- *Rīgas vēsturiskais centrs un Pasaules kultūras un dabas mantojuma saglabāšana;*
- *Ilgspējīgas attīstības aspektu integrēšana skolas mācību procesā.*

No 8. līdz 10.maijam Jūrmalā notika Eiropas un Ziemeļamerikas reģiona UNESCO Asociēto skolu projekta Nacionālo koordinatoru izglītojošs seminārs. Seminārā piedalījās 28 valstu pārstāvji, kā arī starptautiskā projekta koordinatore Zigrīda Nīdermajere (*Sigrid Niedermayer*). Seminārā tika pārrunāta UNESCO Asociēto skolu projekta turpmākā darbība un semināra dalībnieki varēja iepazīties ar citu valstu pieredzi UNESCO Asociēto skolu projektā.

8.maijā semināra laikā notika UNESCO Asociēto skolu projekta Latvijā prezentācijas pasākums, kuru atklāja LR izglītības un zinātnes ministre, UNESCO LNK viceprezidente Baiba Rivža. Pasākumā piedalījās UNESCO ASP Latvijas dalībaskolu pārstāvji, izglītības pārvalžu vadītāji. Pirmās dienas noslēgumā tika atklāta izstāde, kurā varēja iepazīties ar Asociēto skolu projektā iesaistītajām skolām, informāciju par katras skolas pilotprojektu un tā norisi 2004. – 2007. gadā, informāciju par aktivitātēm, kas notikušas skolā saistībā ar UNESCO Asociēto skolu projektu un semināra ārvalstu dalībnieku izstādītajiem materiāliem.

No 16. – 19.septembrim UNESCO Zinātnes, jaunatnes un ASP sektora vadītāja Inga Pučure piedalījās Vācijas UNESCO ASP skolu tīkla 42. ikgadējā seminārā Berlīnē. Semināra laikā gūtas praktiskas zināšanas par mediācijas lomu izglītībā un konfliktu risināšanas metodiku un apspriesta iespējamā sadarbība ar Luksemburgas, Austrijas, Ungārijas un Šveices ASP nacionālajiem koordinatoriem par kopīgu aktivitāšu īstenošanu izglītības satura un kvalitātes pilnveidošanas jomā.

No 10. – 14.jūlijam Zinātnes, jaunatnes un ASP sektora vadītāja piedalījās UNESCO klubu, centru un asociāciju federācijas Pasaules kongresā Atēnās, Grieķijā. Kongress tika veltīts Federācijas darba rezultātu izvērtējumam un jaunu attīstības virzienu un pamatprincipu apspriešanai. Paralēli tika ievēlēta jauna Federācijas Izpildpadome. Kongresa laikā bija iespējams aplūkot dalībvalstu klubu aktivitāšu un projektu rezultātus izstādē un prezentācijās.

Sadarbībā ar Latvijas Jaunatnes padomi notiek darbs pie UNESCO Jaunatnes stratēģijas izvērtēšanas, un UNESCO LNK Jaunatnes programmas stratēģijas izstrādes. UNESCO LNK piedalījās Latvijas Jaunatnes padomes rīkotajos Pasaules Jaunatnes dienas pasākumos 12. augustā.

Latvijas augstskolu studenti tika aicināti piedalīties Starptautiskā Planētas Zeme gadam veltītā pētniecisko darbu konkursā. Konkurssam varēja pieteikt rakstu, eseju vai poēmu angļu vai franču valodā par šādām tēmām: veselība, klimats, gruntsūdeņi, okeāni, augsnes, zemes dzīves, lielās pilsētas (megacities), riski, resursi, zeme un dzīve. Trīs no Latvijas studentiem iekļuvuši apbalvoto skaitā un piedalīsies Starptautiskā Planētas Zeme gada oficiālajā atklāšanas ceremonijā Parīzē 2008.gada februārī.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas finansēšanas avoti 2007. gadā

Valsts piešķirtā mērķdotācija	UNESCO Līdzdalības programma 2006 - 2007	Citi avoti
LVL 19 603,- Sekretariāta uzturēšanas un programmu administratīvās darbības izdevumi	USD 46 000,- Eiropas un Ziemeļamerikas reģiona apmācības seminārs UNESCO Asociēto skolu projekta nacionālajiem koordinatoriem	LVL 10 240,- (LR Izglītības un zinātnes ministrija) Finansējums Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sekretariāta materiāltehniskajam nodrošinājumam un UNESCO LNK darbības globālās kustības „Izglītība visiem” starptautisko programmu un iniciatīvu ieviešanai un attīstībai Latvijā, tai skaitā, starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” ietvaros rīkoto pasākumu organizēšanai
LVL 14 008,- Komandējumi un dienesta braucieni	USD 17 000,- Projekts „Lielākais koris pasaulē”	LVL 3 578,- (UNESCO Maskavas birojs) Finansējums starptautiska izglītības pieredzes semināra organizēšanai ar Armēniju, Azerbaidžānu, Moldovu, Gruziju un Baltkrieviju
LVL 53 322,- Atalgojums Sekretariāta un ārštata darbiniekiem LVL 13 586,- Sociālais nodoklis	USD 13 000,- Projekts „Veidojot jaunas partnerattiecības”	LVL 2 000,- (Valsts speciālās izglītības centrs) Finansējums starptautiska izglītības pieredzes semināra organizēšanai ar Armēniju, Azerbaidžānu, Moldovu, Gruziju un Baltkrieviju
	USD 25 000,- Projekts „Stiprinot “Izglītība visiem” nacionālo un Baltijas jūras valstu reģionālo sadarbību kvalitatīvas mūžizglītības perspektīvā”	LVL 450,- (LR Kultūras ministrija) Finansējums „UNESCO Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu” izdošanai
	USD 20 000,- Projekts „Atbalsts Latvijas Nacionālās bibliotēkas projektam”	
LVL 100 519,-	USD 121 000,-	LVL 16 268,-

Netiešais finansiālais atbalsts UNESCO darbībai Latvijā 2007. gadā*

ANO Attīstības programma	Finansējums UNESCO LNK Izglītības un Zinātnes programmas aktivitātēm	~3000,-
UNESCO Slovākijas Nacionālā komisija	Latvijas pārstāvja līdzdalība Eiropas un Ziemeļamerikas reģiona UNESCO nacionālo komisiju darbinieku apmācību seminārā Slovākijā	~ 600,-
UNESCO Vācijas Nacionālā komisija	Latvijas pārstāvja līdzdalība Vācijas UNESCO Asociēto skolu 42.ikgadējā konferencē;	~ 600,-
UNESCO Bulgārijas Nacionāla komisija	Latvijas pārstāvja līdzdalība starptautiskā simpozijā par pasaules mantojuma un globālās kustības „Izglītība visiem” jautājumiem Bulgārijā;	~ 300,-
UNESCO Šveices Nacionālā komisija	Latvijas pārstāvju līdzdalība starptautiskā seminārā „UNESCO nacionālās komisijas un pasaules mantojums” Šveicē;	~ 300,-
Pilsoniskās izglītības programma CIVITAS	Latvijas pārstāvju līdzdalība pilsoniskās izglītības programma CIVITAS pasākumos ASV	~ 2000,-
L' Oreal Baltic	Stipendijas „Sievietēm zinātnē” 3 Latvijas zinātniecēm	12 000,-

* Summas norādītas aptuveni